

Editoriaal

Politie en wetenschap in context

Cahiers Politiestudies
Jaargang 2024-4, nr. 73
p. 7-24
© Gompel&Svacina
ISBN 978-94-6371-538-6

Auke van Dijk¹, Antoinette Verhage², Marleen Easton³, Jan Terpstra⁴ en
Willy Bruggeman⁵, gasteditoren

De politiepraktijk verhoudt zich niet vanzelfsprekend tot wetenschappelijk onderzoek. Het traditionele beeld is dat van de wetenschappers in de ivoren toren op grote afstand van de politieagenten op straat. Wetenschappers zijn dan vooral bezig met kennisvragen terwijl het de politieagenten gaat over het nut van onderzoek voor de praktijk. De afgelopen twee decennia is er echter veel veranderd in de relatie tussen politie en wetenschap. De academische waardering voor praktijkkennis is toegenomen en er wordt in toenemende mate onderzoek gedaan in en met de praktijk. Er wordt meer expliciete aandacht besteed aan het communiceren naar de praktijk en aan het valoriseren van wetenschappelijk onderzoek. Binnen de politie is het belang van een wetenschappelijke onderbouwing van beleid en uitvoering toegenomen. Soms is de relatie tussen onderzoek en praktijk zelfs zeer direct, zoals bij het vaststellen van risico's en de bijbehorende inzet van risicotaxatie-instrumenten. De politie wordt in toenemende mate een kennisintensieve uitvoeringsorganisatie, maar de verhouding tussen politiepraktijk en wetenschappelijk onderzoek is nog niet uitgekristalliseerd. In dit Cahier wordt op basis van concrete voorbeelden getoond welke kansen en risico's zich voordoen met het oog op de – verwachte of gewenste – toekomstige verhouding tussen beide domeinen.

Inleiding: contextualiseren van het debat over politie en wetenschap

De relaties tussen politie en wetenschap vormen een interessant en tegelijkertijd ingewikkeld domein. Het gaat minimaal over de wisselwerking tussen politie, wetenschap, beleid en praktijk; waarbij deze begrippen zelf in hoge mate containerbegrippen zijn. De intensiteit en belang van deze wisselwerking is de afgelopen twee decennia sterk toegenomen. Dat leidt vervolgens tot vragen over hoe die relaties er dan

-
- ¹ Auke van Dijk is strategisch adviseur korpsleiding Politie Nederland en secretaris van de Wetenschappelijke Adviesraad Politie (WARP).
- ² Antoinette Verhage is professor aan de Vakgroep Criminologie, Strafrecht en Sociaal Recht, verbonden aan de onderzoeksgroep International Research on Criminal Policy (IRCP) van UGent.
- ³ Marleen Easton is professor aan de Vakgroep Public Governance & Management, verbonden aan de onderzoeksgroep Governing and Policing Security (GaPS) van UGent.
- ⁴ Jan Terpstra is prof. dr. emeritus Radboud Universiteit.
- ⁵ Willy Bruggeman is voormalig voorzitter van de Federale Politieraad België.

uitzien – en uit zouden moeten zien. Van Reenen (2020) formuleert dat bondig in de eerste zin van zijn studie naar politieonderzoek in Nederland:

Het politierelevante wetenschappelijk onderzoek staat ter discussie. Dit dispuut is van belang omdat wetenschappelijk onderzoek onmisbaar is geworden bij beleidsvorming voor het veiligheids- en politieveld en bij de strategie, de organisatie en de uitvoering van politiewerk.

Van Reenen (2020, 10) heeft het vangnet breed uitgegooid: niet ‘politiestudies’ maar ‘politierelevant wetenschappelijke onderzoek’ en verwijzend naar het brede veiligheids- en politieveld. Dat wetenschappelijk onderzoek daar ‘onmisbaar’ is geworden biedt kansen maar brengt ook risico’s met zich mee. De beantwoording van de normatieve vraag hoe beiden zich tot elkaar *zouden moeten verhouden* – het dispuut – brengt vanzelfsprekend verschillende belangen en logica’s met zich mee. Dat wordt vervolgens ook zichtbaar in de onderwerpen waar het debat – grofweg de afgelopen vijftien jaar – in de Lage Landen over wordt gevoerd. Het gaat daarbij over de feitelijke en gewenste relaties tussen politie en wetenschap, de daarmee verbonden culturele verschillen, de ‘versnippering’ van onderzoek en het ontbreken van kennisopbouw en meer fundamenteel onderzoek, methodologie en de kwaliteit van onderzoek, de doorwerking van onderzoek, de vele – al dan niet bedoelde – functies die onderzoeken vervullen en de mogelijke druk op onafhankelijk onderzoek onder meer langs de lijnen van financiering of toegang. Bij de verschillende onderwerpen is de institutionele inbedding een belangrijk deel van de context en ook zelf onderwerp van debat. Het raakt bovendien aan het professionaliseringsvraagstuk waarbij de opleiding van de politie (Schaap & Terpstra, 2020) en de verwetenschappelijking ervan centraal staat.

Op die verschillende thema’s is veel gedaan, maar het blijft ingewikkeld grip te krijgen op het veld en de samenhang tussen verschillende perspectieven. Daarbij komt dat internationaal vergelijkend onderzoek naar de wisselwerking tussen politie en wetenschap relatief beperkt is. Vergelijkend onderzoek beperkt zich bovendien veelal tot westerse democratieën waarbij heel vaak de Angelsaksische benadering als voorbeeld dient en de Continentale benaderingen minder aandacht krijgen. Een markante vergelijkende studie blijft die van Ponsaers, Tange en Van Oustrive (2009) naar 25 jaar politieonderzoek in Europa en de Angelsaksische wereld.⁶ Een belangrijke bevinding (Ponsaers, 2010, 132-34) is dat er veel en gevarieerd onderzoek is, dat daarbij in veel gevallen de pragmatiek overheerst – en dat dat ook terug te zien is in structuur en financiering – en dat het derhalve ontbreekt aan meer fundamentele onderzoeksprogramma’s. Politieonderzoek is vaak gefragmenteerd onderzoek, vaak kortere projecten die een ad hoc vraag moeten beantwoorden. De vraag naar kennisopbouw wordt daarbij uit de weg gegaan. Het zijn vooral (korte termijn) nationale beleidsdoelstellingen die de doorslag geven bij de financiering van onderzoek. Hier speelt het risico van de politisering van onderzoek als keerzijde van de verwetenschappelijking van beleid. De bevindingen van Ponsaers et al. (2009) verwijzen naar het toegenomen beleidsmatige belang van onderzoek voor politie en dat versterkt de gerichtheid op nationale vraagstukken ten koste van een meer internationaal wetenschappelijk perspectief.

⁶ Verenigd Koninkrijk, de Verenigde Staten, Australië, Nederland, België, Frankrijk, Denemarken, Noorwegen, Zweden, Zwitserland, Portugal, Spanje, Italië en voormalig Joegoslavië.

Een belangrijke Europese impuls in politieonderwijs is de Europese Politieacademie (CEPOL) en daarbij komt ook politieonderzoek in de verschillende lidstaten in beeld. Op de CEPOL-conferenties gaat het indirect of in sommige gevallen direct (Nogala et al., 2017) veelvuldig over de relatie tussen politie en wetenschap. Eén van de sleutelpersonen Detlef Nogala (2024) blikt recent terug op veertig jaar Europees politieonderzoek. Een specifieke ambitie van CEPOL was ook het bijeenbrengen van Europees politieonderzoek, zodat meer van elkaar kan worden geleerd over de nationale grenzen heen. Nogala (2024) komt tot een aantal conclusies overeenkomstig Ponsaers et al. (2009) waar het gaat om de nationale gerichtheid. Hij verwijst daarbij als mogelijke verklaringen naar verschillen in taal (tussen landen maar ook tussen politie en wetenschap), tribalisme (tussen professies, maar zeker ook daarbinnen), gebrek aan wederzijds vertrouwen en wat hij noemt provincialisme en isolationisme: concentratie op de eigen ‘ruimte’ (lokaal, nationaal, maar ook cyber) waardoor de relaties tussen de verschillende niveaus worden veronachtzaamd.

Een belangrijke weg voorwaarts voor Nogala is de beweging richting Europese politiewetenschappen waarmee meer nationaal en sectoraal bepaalde belangen kunnen worden overstegen. Er is in zijn redenering bij politiewetenschappen een groter belang in het geding dan de verschillende nationale belangen. Hij stelt dat de combinatie van toegenomen maatschappelijke complexiteit en het Europese ideaal van een op mensenrechten gebaseerde (democratische) politie het belang van kennis en wetenschap veronderstelt (Nogala, 2024, p. 559).

To reiterate, if policing is to be successful in modern democracy, it must be able to meet the diverse expectations of political and institutional actors in an increasingly technically and socially complex and dynamic environment, without losing sight of its own mission and capacities. All stakeholders in policing would probably be in favour of the maxim that the police have a duty to act efficiently, with reason and fairness in all situations. Such a challenging undertaking requires rational thought and the ability to reflect and contemplate.

Interessant in het bovenstaande citaat is ook de verwijzing naar het belang van dat de politie zicht houdt op de eigen missie en mogelijkheden in die complexe omgeving. Politiewetenschappen worden hier ook gerelateerd aan de politieprofessie. Er is bij de politie steeds meer besef van het belang van onderzoek voor het eigen functioneren. Het gaat daarbij ook om het begrijpen en duiden van de maatschappelijke context. Kennis en onderzoek spelen ook een rol bij de mate waarin de politie zich zelfbewust positioneert in het politiek-bestuurlijke en maatschappelijke krachtenveld. De afgelopen twee decennia stond die rol in Nederland onder druk en werden uitspraken van de politie al snel gezien als politiek. Aan de andere kant is het belang dat wordt gehecht aan de uitvoeringspraktijk toegenomen, ook omdat veel beleid niet uitvoerbaar bleek of tot ongewenste uitkomsten leidde. Er zijn in de Nederlandse context signalen van een meer zelfbewuste politie op zoek naar mogelijkheden om haar kennis in te zetten. Hier past ook de uitspraak van de Nederlandse korpschef dat de politie zich meer wil mengen in het maatschappelijk debat (citaat Korpschef Janny Knol in de NRC, 9 juli 2024).

De politie heeft volgens Knol in de maatschappij een “antenne functie” en moet ook nadrukkelijker deelnemen aan het publieke debat. Om te signaleren welke onderwerpen op de politiek-bestuurlijke agenda moeten komen. “De politie beschikt over veel kennis

maar is in het delen hiervan nog te terughoudend en onvoldoende zelfbewust. Hiermee doen we de samenleving tekort”.

Dat veronderstelt dan dat de politie ook kan duiden wat er aan de hand is en op welke wijze daar adequaat op kan worden gereageerd, door de politie en anderen. Onderzoek is dus ook een factor in het krachtenveld waarbinnen de functie van de politie gestalte krijgt. Het toegenomen belang van onderzoek voor beleid en praktijk onderstreept het belang van gestructureerde kennisopbouw die de korte termijn en sectorale belangen overstijgt.

Er blijft ook vandaag nog veel te zeggen over de relatie tussen politie, wetenschap, beleid en praktijk in België en Nederland. In grote lijnen, en dus zonder exhaustief te willen zijn, gaat het huidige debat over (1) de verhouding tussen onderzoek over, voor, door en met de politie, (2) de institutionele inbedding en financiering van het politieonderzoek, (3) de culturele verhouding en verschillen tussen politie en wetenschappers, (4) visieontwikkeling en themasetting van het politieonderzoek, (5) de methodologische discussies inzake politieonderzoek (inclusief de toegang tot informatie), (6) de valorisatie/impact/doorwerking van onderzoek. Vervlochten met de verschillende thema's is het zoeken naar de balans tussen afstand en betrokkenheid tussen onderzoekers en politiemens – en meer abstract tussen de wetenschap en de politie. Het is belangrijk op te merken dat elk van deze onderwerpen vaak onderling verweven zijn omdat in de praktijk visies, themasetting, financiering, institutionele inbedding, culturele verhoudingen, onderzoeksmethoden, kwaliteit en doorwerking interageren en elkaar dus beïnvloeden. Het zijn dimensies van éénzelfde discussie over de relatie tussen politie en wetenschap.

In dit Cahier wilden we een gebalanceerd zicht geven op de Nederlandse én Belgische discussies in dit domein. Helaas is het ons niet gelukt om deze balans te realiseren: de bijdragen in dit Cahier gaan vooral over Nederland en werden met name vanuit de politiepraktijk geschreven. Hiermee steken we als redactie ook de hand in eigen boezem. Toch willen we met deze kadertekst een aanzet geven om het debat hierover verder te zetten in de Lage Landen. Er duiken immers belangrijke gelijkenissen én verschillen op tussen België en Nederland die onze verdere aandacht verdienen. Dit Cahier is dus geen eindpunt, integendeel. We zien het Cahier vooral als een startpunt om het debat terug te openen, wat zou moeten toelaten om terug wat nieuw leven te blazen in een soms verstarde verhouding tussen politie en wetenschap. In wat volgt kaderen we kort bovenstaande thema's om de lezer in staat te stellen de bijdragen aan dit Cahier te plaatsen in het ruimere debat over politie en wetenschap.

1. Verhouding tussen onderzoek over, voor, door en met de politie

Om de relatie tussen politie en wetenschap te duiden zorgt een historische terugblik voor de nodige context. De veelvuldig gehanteerde opdeling tussen onderzoek over, voor, door en met de politie (zie o.m. Easton, 2010, 2012; van der Vijver, 2010; Verhage, 2020) blijft daarbij een handige tool net omdat het onderscheid oog heeft voor de link tussen het soort onderzoek dat uitgevoerd wordt; de institutionele inbedding en financiering ervan alsook de verhouding tussen politie en wetenschappers die daarmee samengaat (Easton & De Paepe, 2022). Het (gebrek aan) partnerschap tussen politie en onderzoekers in onderzoek *over, voor, door en met* de politie kan immers worden

gekoppeld aan de productie van kennis, wat vragen oproept over het soort kennis dat wordt geproduceerd, wie kennis produceert, wie ervoor betaalt, wie de kennis vertaalt en verspreidt en welke voordelen beide gemeenschappen hebben. Dit is grotendeels een machtskwestie en is gerelateerd aan het publieke belang van kennis in onze samenleving (Easton & De Vlieger, 2018).

De betekenis en waarde van ieder type onderzoek wordt bepaald door kwaliteit en de mate van onafhankelijkheid. Verschillende soorten onderzoek laten meer of minder vrijheidsgraden voor onderzoekers maar in alle gevallen is voldoende afstand tot de financiers en/of opdrachtgevers van belang. Het gezegde ‘Wie betaalt bepaalt’ geldt voor de randvoorwaarden van een onderzoek maar dient vanzelfsprekend geen gevolgen te hebben voor de al dan niet gewenste uitkomsten van onderzoek. Dat is niet alleen wetenschappelijk onacceptabel maar tevens zeer nadelig voor de politie en haar functie in de samenleving. De relatie tussen wetenschap en politie brengt altijd de meer of minder ingewikkelde spanning tussen afstand en betrokkenheid met zich mee.

Onderzoek *over* de politie heeft de politie als onderzoeksobject en wordt gefinancierd en uitgevoerd vanuit een onafhankelijke positie. Dit wordt ook wel de kritische onderzoekstraditie genoemd en wordt gekenmerkt door afstand tussen de onderzoekers en de onderzoekseenheden (de politie), wat door de onderzoekers als functioneel wordt beschouwd. Criminologen, bestuurskundigen, sociologen, politicologen en historici verbonden aan verschillende universiteiten bestuderen politiemensen en de politieorganisatie van op een afstand. Het onderzoek vertrekt niet vanuit de noden van de politieorganisatie, maar wordt sterk beïnvloed door een waaier van idealistische, normatieve en politieke vragen en bekommernissen over de politie. Academici nemen de leiding in het uitwerken van de doelstellingen, prioriteiten en methodologieën voor het bestuderen van de politie. Net omwille van deze redenen wordt er ook naar verwezen als ‘onafhankelijk’ onderzoek.

Het gaat doorgaans over onderzoek gefinancierd door onafhankelijke onderzoeksinstellingen zoals bijvoorbeeld Europese Kaderprogramma's. In de Belgische context gaat het over het Federaal Wetenschapsbeleid, het Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek of het Bijzonder Onderzoeksfonds waaraan universitaire onderzoekers en promotoren verbonden zijn. In de Belgische context vinden we dit onderzoek ook terug bij assistenten, die in hun persoonlijke doctoraatstraject een politiethema kiezen. In Nederland gaat het grootste deel van het publieke geld voor onderzoek rechtstreeks van het ministerie van Onderwijs Cultuur en Wetenschap (OCW) naar de universiteiten. Daarnaast is de belangrijkste financier de Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek (NWO). Interessant in de Nederlandse context is daarnaast de Nederlandse Organisatie voor toegepast natuurwetenschappelijk onderzoek (TNO). Als publiekrechtelijke organisatie heeft TNO een onafhankelijke positie: het maakt geen deel uit van een overheidsinstantie, universiteit of onderneming. Bij innovatie en technologisch onderzoek – onder andere op het gebied van veiligheid – speelt TNO een belangrijke rol.

Onderzoek *voor* de politie wordt in de literatuur als de beleidsonderzoekstraditie omschreven. Overheden stellen middelen ter beschikking voor wetenschappelijk onderzoek dat bijdraagt aan de doelstellingen en behoeften van politieorganisaties. In tegenstelling tot de kritische onderzoekstraditie krijgen politieorganisaties de kans om

invloed uit te oefenen op de onderwerpen van het onderzoek. Een voorbeeld hiervan is het drie jaar durende programma “what works in crime reduction research”, waarin de Britse regering in 1999 aankondigde om binnen een duurtijd van 3 jaar 400 miljoen pond te willen besteden aan evidence-based onderzoek, een investering die op de ontwikkeling van politie een grote impact heeft gehad. Onderzoek *voor* de politie wordt gefinancierd door bijvoorbeeld het ministerie van Binnenlandse Zaken in België of het ministerie van Justitie en Veiligheid in Nederland via een openbare oproep of door de politie zelf zoals de Call van Politie en Wetenschap in Nederland. Het onderzoek wordt uitgevoerd hetzij door consultants hetzij door onderzoekers verbonden aan universiteiten en/of hogescholen.

Tenslotte wordt onderzoek *door* de politie uitgevoerd door mensen die werkzaam zijn binnen de politie en wordt dit onderzoek door de organisatie zelf gefinancierd. In Nederland zien we dit soort onderzoek onder andere vanuit de Politieacademie gedaan worden en op verschillende plekken in de organisatie, onder andere binnen de afdelingen Analyse en Onderzoek. In België is dit onderzoek door politie zelf eerder beperkt en ‘onzichtbaar’ voor externen en indien aanwezig ook weinig toegankelijk of niet publiek beschikbaar.

Hoewel het onderscheid tussen onderzoek *over*, *voor*, *door* en *met* de politie in de praktijk niet altijd zo strak valt te maken (Easton & De Vlieger, 2018); komt van der Vijver (2010) tot de vaststelling dat het meeste politieonderzoek tot de jaren tachtig is gedaan *over* en *voor* de politie. Sindsdien is het onderzoek *door* en *met* de politie toegenomen. Ook Ponsaers et al. (2009) doen uitspraken over deze verhouding tussen onderzoek *over*, *voor* en *door* de politie in diverse Europese en Angelsaksische contexten en wijzen erop dat er weinig onderzoek is *over* de politie. Een groot gedeelte van het onderzoek doet zich voor binnen politieapparaten, dus onderzoek *door* de politie. Bovendien is het onderzoek *voor* de politie vaak politiek gestuurd, wat een pragmatische verwerving van ad hoc expertise oplevert.

Om de kloof tussen wetenschap en politie te dichten, bepleitten Bradley & Nixon (2009) al twee decennia langetermijnpartnerschappen die zij ‘*full collaborative tradition*’ noemen. Het vereist een engagement om gedurende vele jaren rigoureuus onderzoek uit te voeren dat ‘kan’ leiden tot het verbeteren van de politiepraktijken maar niet enkel dit als doel heeft. Naar deze traditie wordt verwezen als er wordt gesproken over onderzoek *met* de politie. Dit engagement kan in de vorm van politieorganisaties die samenwerken met individuele onderzoekers of onderzoeksgroepen, waarvan de laatste duurzamer is omdat er meer kans is op continuïteit in relatie tot een groep dan tot een individu. Idealiter is er een overkoepelende instantie die de samenwerking tussen politie en verschillende kennisinstellingen coördineert en verschillende onderzoeksbenaderingen toelaat. Hoewel de Scottish Institute for Policing Research (SIPR) al sinds de oprichting ervan in 2007 als voorbeeld naar voor wordt geschoven (Engels & Henderson, 2013; Fyfe, 2018; Verhage, 2020); blijft deze institutionele inbedding zowel in België als Nederland onopgevolgd.

In een ideaal scenario krijgt elk van deze vormen van onderzoek voldoende ruimte om zich te ontwikkelen en wordt er gewerkt aan ‘bruggen’ om aan kennisuitwisseling te doen maar het is duidelijk dat in het huidige debat in deze Lage Landen deze vormen van onderzoek niet zelden in competitie treden met elkaar en alle betrokken actoren

(zowel bij politie, wetenschap, praktijkmensen als beleidsmakers) in een onderlinge strijd terecht komen (De Paepe & Easton, 2022).

2. Institutionele inbedding en financiering van het politieonderzoek

Ponsaers et al. (2009) wijzen erop dat onafhankelijk, kwaliteitsvol politieonderzoek (*over* en *voor*) in de door hen bestudeerde landen sterk afhankelijk zijn van een aantal elementen: opportuniteitsstructuren, toegang tot het onderzoeksveld en bronnen, de relatie tussen staat en politie, de soliditeit van het universitaire dispositief en de mate van internationale kennisuitwisseling.

Er wordt in Nederland duidelijk geïnvesteerd in de relatie tussen politie en wetenschap terwijl in België de relatie eerder afhankelijk blijkt van initiatieven van individuen en vrijwillige organisatiestructuren (Easton & De Paepe, 2022). Dit samengenomen met de vaststelling dat er tussen beide landen grote verschillen zijn inzake statuut van en het aantal politieonderzoekers, door de politie gefinancierde leerstoelen en de rol die het politieonderwijs inneemt, maakt dat een vergelijking tussen beide landen niet altijd eenvoudig te maken is. In dit geval geldt *'context does matter'*.

In België is de wijze waarop politieonderzoek wordt gefinancierd erg fragiel. Ponsaers et al. (2009) concludeerden al een aantal jaren terug dat dit mede het gevolg is van de budgetten die beschikbaar zijn voor politieonderzoek enerzijds en de interesse vanuit beleidsmakers anderzijds – zij beslissen immers over de inzet van financiering (Ponsaers et al, 2009). Er zijn in België geen structurele financieringskanalen die politieonderzoek ondersteunen of uitbouwen. Dit betekent dat er geen onderzoeksprogramma is rond het thema politie en dat de kennisopbouw rond politie en politiewerk afhankelijk is van flarden van financiering in het kader van kortlopende projecten enerzijds en van individuele interesses van gepassioneerde doctoraatsstudenten, professoren en gemotiveerde praktijkmensen bij politie anderzijds (Easton, 2010, 2012).

In die zin is de basisfinanciering die vanuit de UGent vanaf 1 januari 2024 werd doorgevoerd, een unieke kans om dit programma wel uit te bouwen, zij het op bescheiden schaal. Deze basisfinanciering laat immers toe om gedurende vier jaar, in samenwerking met een andere promotor, één doctoraatsonderzoeker te financieren. Hoewel bescheiden in omvang in verhouding tot een volledig nationaal onderzoeksprogramma, laat dit wel toe aan onderzoekers om zelf het onderwerp van hun onderzoek te bepalen en zo verder te bouwen aan een expertise, zeker in domeinen waar financiering eerder versnipperd is. Ook hier zijn we echter afhankelijk van de keuzes van individuele onderzoekers om te investeren in politieonderzoek. Deze onderzoekers blijven natuurlijk functioneren in de universitaire context met de daarbij horende verwachtingen. Daar zijn bovendien ook mogelijkheden om tot afstemming of samenwerking over te gaan, hoewel er ook wel enige sturing voor nodig zal zijn om dit als (aanzet tot) onderzoeksprogramma te laten uitgroeien.

De Nederlandse situatie is in dat opzicht rooskleuriger, met als veelgenoemd voorbeeld het onderzoeksprogramma Politie en Wetenschap waar jaarlijks 1,8 miljoen euro beschikbaar is voor onderzoek ten behoeve van de politie. Daarbij wordt gewerkt met thematische calls en sinds 2015 vormt een Strategische Onderzoeksagenda voor de Politie het kader voor dat onderzoek. Deze wordt vierjaarlijks opgesteld door de

Politieacademie en na advies van de Politieonderwijsraad vastgesteld door de Minister van Justitie en Veiligheid. Deze benadering laat dus kennisopbouw toe hoewel dat nooit vanzelfsprekend is (van Reenen, 2023). Daarnaast is in Nederland het Wetenschappelijk Onderzoek- en Datacentrum (WODC) een belangrijke bron van financiering. Het WODC is sinds september 2019 een zelfstandige dienst van het ministerie van Justitie en Veiligheid. Hoewel bij het WODC veelal beleidsvragen centraal staan leidt de financiering van onderzoek tot belangrijke inzichten en opbouw van kennis.

3. Culturele verhouding tussen politie en wetenschappers

De meest gehoorde en gekende kritiek bij praktijkprofessionals is dat het fundamenteel onderzoek (over) zich in een ‘ivoren toren’ bevindt en van op afstand kritiek uit op het functioneren van de politie zonder daadwerkelijk een bijdrage tot verbetering te leveren en zonder de praktijk werkelijk te kennen. Dit genereert afstand tussen politie en wetenschap. Het praktijkgericht onderzoek (voor) wordt verweten te weinig rekening te houden met de aard van het politiewerk. Het politiewerk vindt immers plaats in een complexe, diverse omgeving en praktijken worden beïnvloed door terreinervaring, organisatorische beslissingen en visies en percepties van mensen in het veld. Deze eigenheid maakt de toepassing van zogenaamde evidence-based practices die op basis van onderzoek zijn uitgewerkt, bijzonder moeilijk (Thacher, 2001).

Op basis van deze dynamieken worden politie en wetenschap als twee aparte werelden beschreven en beschouwd (Marks et al., 2009; Murji, 2010; Strudwick et al., 2024) waartussen de communicatie niet zelden problematisch is. Dat wordt geduid in wat we ondertussen kennen als een ‘dialogue of the deaf’ (MacDonald, 1987; Bradley & Nixon, 2009), een ‘dialogue of the hard of hearing’ (Bronitt, 2013) of een ‘dialogue of the listening’ (Johnston & Shearing, 2009). Deze omschrijving wordt niet zelden gebruikt om respectievelijk het onderzoek ‘over’, ‘voor’ en ‘door & met’ politie te typeren.

In pogingen om die verschillen te overbruggen zien we doorheen de tijd diverse types politieonderzoekers opduiken. We kunnen dat, in navolging van Sheptycki (2017), nog het best duiden op het insider-outsider continuüm. De tabel hieronder illustreert welke mogelijkheden zich daarbij voordoen.

Tabel 1. Overzicht Insider & Outsider perspectieven

Locatie	Politieonderzoekers	Insider	Outsider
Insider In dienst van de politieorganisatie		II = ‘Insider–Insider’ Pracademics, politiemensen die zich binnen de politieorganisatie bezig houden met politieonderzoek	OI = ‘Outsider–Insider’ Burgers die voor de politie werken en politieonderzoek uitvoeren
Outsider Affiliatie met universitaire departementen, onderzoeksinstituten of privaat gesponserde ‘think thanks’		IO = Insider–Outsider’ Detacheringen van in dienst zijnde politiemensen naar kennisinstellingen of ex-politiemensen die academici worden en politieonderzoek uitvoeren	OO = ‘Outsider–Outsider’ Kenniswerkers in het domein van politieonderzoek. Rol van expert, consultant, onderzoeker ...

Bewerking van Sheptycki (2017).
Uit Easton & De Vlieger (2018).

Zo kunnen we onderzoekers die vanuit de politieorganisatie onderzoek doen onderscheiden van ‘outsiders’ die verbonden zijn aan universiteiten of private denktanks. Het onderscheid dat Sheptycki maakt is gericht op het verschil tussen echte insiders (operationele politiemensen die onderzoek doen) en insider-outsiders, waarbij politiemensen gedetacheerd worden of overstappen naar universiteiten. Daarnaast kan onderzoek als outsider enerzijds door outsider-insiders uitgevoerd worden, waarbij de afstand tot de organisatie kleiner is (burgers die werkzaam zijn voor politie) en daadwerkelijke outsiders (de eerder traditionele universitaire onderzoekers).

Vanuit het perspectief van onderzoekers verbonden aan kennisinstellingen (outsiders) is samenwerking in politieonderzoek niet altijd evident. In onderzoek voor de politie (in opdracht van of met een direct nut voor politie) is die samenwerking vaak gemakkelijker, de politie is immers opdrachtgever en sterk benieuwd naar de uitkomsten van het onderzoek. Vaak is dit onderzoek ook kortere termijn en direct bruikbaar in de politiepraktijk. In andere gevallen zijn er belangrijke uitdagingen. Zo is het niet altijd eenvoudig om tot overeenkomsten te komen tussen de data protection officer van de universiteit enerzijds en deze van de politie anderzijds, kunnen regels en principes rond data, privacy en ethiek de samenwerking bemoeilijken of vertragen en is het verkrijgen van data vaak sterk afhankelijk van de goodwill van politiezones of -diensten.

Internationaal wordt het idee van ‘embedded cops’ in de universitaire wereld gezien en toegepast als een manier om de relatie tussen politie en wetenschap te versterken (Easton & Bisschop, 2013). Embedded cops of ‘pracademics’ zijn politiemensen die ook op wetenschappelijk vlak actief zijn (Huey & Mitchell, 2016). De rol van deze personen is niet enkel op individueel vlak belangrijk; zij kunnen namelijk ook belangrijke bruggenbouwers zijn tussen politie en onderzoekers. Zo kunnen ze meehelpen in de vertaalslag (soms in letterlijke zin) van onderzoek naar praktijk en andersom, als gatekeepers functioneren voor onderzoekers (en zo ontvankelijkheid voor onderzoek verhogen) en wetenschappelijke inzichten mee in de politieorganisatie brengen, door hun eigen publicaties maar ook door het bijhouden van ander onderzoek (Huey & Mitchell, 2016). Embedded cops kunnen weerstanden vanuit de politie helpen begrijpen en daarmee ook als tussenpersoon fungeren. Daarenboven kunnen ze bijdragen aan de analyse van wetenschappelijke informatie en deze naar waarde schatten voor hun eigen praktijk, wat de nood aan het inhuren van externen kan beperken. Zo zijn ze dus ook in directe zin van grote waarde voor de politieorganisatie, aangezien ze vanuit hun wetenschappelijke achtergrond onderzoek mee vorm kunnen geven en zo meer van toepassing kunnen maken voor de politiepraktijk. Dat is ook waarom Yu (2018) hen ‘champions’ noemt, personen vanuit de praktijk die steun en betrokkenheid vanuit zowel praktijk als wetenschap kunnen realiseren.

Er is weinig onderzoek naar de rol van politionele pracademics binnen universiteiten in België en Nederland hoewel er in beide landen wel degelijk voorbeelden voorhanden zijn. Voorliggend themanummer bevat wel twee bijdragen die handelen over de rol van wetenschappers binnen de politieorganisatie, dus mensen die de andere richting uitgaan, vanuit de betrachting de relatie tussen wetenschap en politie te bevorderen.

4. Visieontwikkeling en themasetting van het politieonderzoek

Bacon et al. (2020) wijzen erop dat de kwetsbare institutionele inbedding van het onderzoek en de fluctuerende financieringsstromen samen met de culturele spanningen tussen beide werelden ervoor zorgt dat de samenwerking tussen politie en wetenschap als een ‘fragiele’ alliantie kan beschouwd worden. Zij komen tot deze conclusie en nemen daarbij zowel onderzoek over, voor, door als met de politie in rekening. Ook de sterke stroom aan evidence-based gedreven politieonderzoek in de Angelsaksische landen is daar volgens deze auteurs aan onderhevig. Dus ondanks de sterke sociale beweging die dit soort onderzoek tot stand brengt waarmee culturele verschillen deels worden overbrugd, volatiliteit van financiële stromen wordt gereduceerd én de kwetsbare institutionele inbedding van politieonderzoek wordt versterkt (Terpstra, 2023; Easton, 2023) blijft het fundamenteel fragiel.

De fragiele institutionele inbedding van politieonderzoek is ook gekoppeld aan de beperkte ontwikkeling van een visie op welk politieonderzoek nodig is in een bepaalde periode. Welke thema's zijn vandaag van belang en waar willen we bij een volgende gelegenheid aandacht aan schenken? Wanneer er een structurele oproep is, zoals in het geval van het onderzoeksprogramma Politie en Wetenschap, kan verder gebouwd worden op eerdere thema's en kan gewerkt worden aan een onderzoeksagenda. Wanneer echter deze structurele inbedding ontbreekt, blijft politieonderzoek gefragmenteerd en weinig gestuurd. Een recente scoping review (Feys, Verhage & Stevens, 2022) toonde aan dat het Belgische onderzoek naar politionele beslissingsprocessen in de periode 2000-2021 voornamelijk bestond uit kortdurende projecten of onderdelen waren van doctoraatstrajecten. Hierbij gaat het met name om kortetermijnonderzoek waarbij de projecten niet in een langere termijn onderzoeksplanning passen, maar eerder versnipperd genoemd kunnen worden. Hierbij stellen we ook vast dat België en Nederland sterk verschillen in de mate waarin visie wordt ontwikkeld over de relatie tussen politie en wetenschap (Easton & De Paepe, 2022).

Hier past ook de vraag welk onderzoek wordt gemist. Bovengenoemde scoping review toonde aan dat er een diversiteit aan thema's aan bod komt in de context van beslissingsprocessen, waarbij geweld door politie, vertrouwen en legitimiteit zeer vaak bestudeerde onderwerpen zijn, maar bijvoorbeeld geweld tegen politie sterk onderbelicht blijft. Een terugkerende opmerking is dat het meer fundamentele onderzoek over de functie, aard, betekenis en werking van de politie slecht is vertegenwoordigd.

5. Methodologische discussies inzake politieonderzoek

Een veel gehoord probleem bij politieonderzoek (met name bij onderzoek over politie) is de toegang. Het gaat dan in mindere mate over de toegang tot respondenten – dit verloopt in de meeste gevallen relatief vlot. Het probleem zit vooral in de toegang tot data. In België is het verkrijgen van toegang tot data nog altijd niet wettelijk geregeld (er ontbreekt nog een uitvoeringsbesluit waarin dit helder opgelijst wordt). In Nederland is dat wettelijk goed geregeld, maar het feitelijk verkrijgen van de data kan ingewikkeld zijn. Er moeten technische, organisatorische en juridische hobbels worden genomen. Dat vraagt ook om het opbouwen van al dan niet duurzame relaties tussen politie en wetenschap.

Een volgend probleem is de kwaliteit van de data. In veel domeinen zijn betrouwbare data afwezig, vaak omdat politieregistraties nu eenmaal niet tot doel hebben om daar wetenschappelijke analyses op te doen. Dit betekent ook dat registraties niet altijd alle informatie bieden die academici graag tot hun beschikking zouden hebben. Ook zijn veel dagelijkse politieactiviteiten (denk bijvoorbeeld aan identiteitscontroles) niet terug te vinden in registraties. Het gevolg daarvan is dat een aantal types onderzoek eenvoudigweg niet mogelijk zijn op basis van politiedata.

Er is een hechte relatie tussen de gebruikte data en de aard van de methodologie. Verschillende onderzoeksvragen leiden immers tot een ander onderzoeksdesign met daarin traditionele tegenstellingen tussen kwalitatief en kwantitatief onderzoek. Een belangrijk focuspunt in de discussie over de relatie tussen politie en wetenschap is het perspectief van Evidence-Based Policing (EBP). Deze inleiding is niet de plaats om dat debat uit de doeken te doen (zie o.m. Ruiter & van Steden, 2022; Terpstra & Salet, 2023), maar het is een relevante achtergrond voor de bespreking van de relatie tussen politie en wetenschap. Belangrijk hier is dat EBP een antwoorden formuleert op een samenhangende set van vragen (Salet, 2023): wat is het object van onderzoek, wat is 'goed' politiewerk, en welke onderzoeksmethode hoort daarbij? EBP beantwoordt die vragen voor kwantitatief evaluatieonderzoek naar politie-interventies waarbij de voorkeur uitgaat naar een experimentele onderzoeksmethode. Deze samenhang vormt een deel van de verklaring van het succes van EBP terwijl het tegelijk ook als een zwakte wordt omschreven omdat het andere onderzoeksdesigns zou uitsluiten (Adang, 2022; Betts, 2022; Terpstra, 2023). Het zet ons aan om interessante denkoefeningen te maken en samenhangende antwoorden te formuleren voor andersoortige onderzoeksvragen, perspectieven en tradities.

6. De doorwerking van het politieonderzoek

De doorwerking van onderzoek naar het politiebeleid en de politiepraktijk is een terugkerend thema. Het onderwerp komt vaak aan de orde maar het onderzoek daarnaar is beperkt. Een noodzakelijke voorwaarde is dat kennis – in potentie – relevant is, maar dat is slechts de start van het verhaal. 'Knowledge Translation' of de doorwerking van kennis naar het politiebeleid en de politiepraktijk mag de achillespees van de relatie tussen politie en wetenschap genoemd worden. Het vertalen van kennis is immers een essentieel element om partnerschappen tussen beide werelden levend te houden. Het volgende citaat vat de kern van dit concept goed samen:

“Knowledge is like fine wine. The researcher brews it, the scientific paper bottles it, the peer review tastes it, the journal sticks a label on it, and archive systems store it carefully in a cellar. Splendid! Just one small problem: wine is only useful when somebody drinks it. Wine in a bottle does not quench thirst. Knowledge Translation (KT) opens the bottle, pours the wine into a glass, and serves it.” (Bennet & Jessani, 2011: 1).

Met hun citaat benadrukken Bennet & Jessani dat het hier gaat over de ontmoetingsplaats tussen twee fundamenteel verschillende processen; onderzoek en actie; die de kern vormen van de relatie tussen politie en wetenschap. Het doel is om de 'weten-doen' kloof tussen onderzoek, beleid, praktijk en mensen te overbruggen. Het is een van de kernuitdagingen voor alle betrokkenen die deze zaak genegen zijn (Easton & De Vlieger, 2018: 40). Doorwerking of valorisatie wordt overigens in academische settings

steeds belangrijker en het bereiken van impact is een steeds prominenter doel van het doen van onderzoek.

De vertaling van kennis vereist drie voorwaarden. Het eerste is *kennis* die robuust en toegankelijk is en een gecontextualiseerde kennisbasis heeft. Het tweede is *dialog*, omdat de relaties tussen politie en wetenschap alleen in stand gehouden kunnen worden door regelmatige dialoog en uitwisseling. De derde is de *capaciteit* die onderzoekers, besluitvormers en andere gebruikers van onderzoek nodig hebben om te zorgen voor een versterkte set aan vaardigheden zodat ze in staat zijn om kansen voor kennisoverdracht te creëren en erop te reageren (Bennet & Jessani, 2011). Het is dan ook te begrijpen dat de doorwerking van kennis beïnvloed wordt door de precare institutionele inbedding, de volatiele financiering ervan en de culturele spanningen tussen politie en wetenschap.

7. Het debat

De context voor het voortdurende debat over politie en wetenschap in de Lage Landen is daarmee geschetst, maar ook niet meer dan dat. We hopen dat dit Cahier een opstap kan zijn naar een volgende fase in het debat. In dit Cahier komen verschillende auteurs op diverse punten uit dit editoriaal terug.

Jan Terpstra opent dit Cahier Politiestudies met een historische kijk op het onderwerp, onder de titel “*De geboorte van de moderne politiewetenschap – Salvatore Ottolenghi en de Wetenschappelijke Politie*”. Als één van de pioniers en grondleggers van de moderne politiewetenschap kan Salvatore Ottolenghi (1861-1934) worden beschouwd. Deze leerling van Cesare Lombroso was verantwoordelijk voor het uitwerken en praktisch organiseren van het idee van een Wetenschappelijke Politie. Ondanks de grote internationale reputatie die hij tijdens zijn leven genoot, zijn z'n naam en werk in de huidige politiewetenschap nagenoeg vergeten. Behalve vanwege het feit dat hij vrijwel alleen in het Italiaans publiceerde, heeft daaraan vermoedelijk bijgedragen het feit dat zijn onderzoek en werk vanaf het begin van de jaren 1920 steeds meer in het vaarwater kwamen van het Italiaans fascisme. In dit artikel wordt beargumenteerd dat er echter goede redenen zijn om zijn werk in het geheugen te houden, onder meer vanwege de opvallende overeenkomsten die er zijn tussen zijn opvattingen en kernonderdelen uit het Evidence-Based Policing. Beide leiden bovendien tot vergelijkbare vragen en problemen.

Een tweede bijdrage is van de hand van **Gert Jan de Jonge⁷ & Jaco van Hoorn⁸**, onder de titel “*Wetenschap als strategische partner voor de politie*”. De auteurs starten met een krachtig statement: De politie heeft de wetenschap nodig. Dit besef werd in 2020 door de korpsleiding tot uiting gebracht in het visiedocument “Politie in verbinding met de Wetenschap”, waarbij aan de hand van concrete ambities de wens werd uitgesproken politie en wetenschap nader tot elkaar te brengen. De afgelopen jaren is aan de hand van deze visie door velen binnen en buiten de politie gewerkt aan het versterken van deze band. Deze bijdrage schetst de ontwikkelingen, laat zien wat

⁷ Gert Jan de Jonge is bestuurskundige en vanuit de Staf Korpsleiding Politie Nederland betrokken bij de uitwerking van de visie ‘Politie in verbinding met de wetenschap’.

⁸ Jaco van Hoorn is psycholoog en bestuurskundige en eveneens betrokken bij deze activiteiten.

er gaande is en dat al veel is bereikt. In het oog springend hierbij zijn met name de nadrukkelijke positionering van de Politieacademie als centrum voor praktijkgericht onderzoek binnen het netwerk van kennisinstituten rond de politie en de oprichting van de Wetenschappelijke Adviesraad voor de Politie (WARP). De beweging draagt bij aan de verdere ontwikkeling van een lerende cultuur binnen de politie, waar ook het politieonderwijs van profiteert.

De bijdrage van **Mieke Struik**⁹, **Valérie Peeck**¹⁰, **Vana Hutter**¹¹ en **Stijn Ruiter**¹² gaat over Evidence-Based Policing (EBP): “*Een samenspel van politiepraktijk en politiewetenschap*”. Vanuit dit perspectief wordt bij het nemen van beslissingen gebruik gemaakt van onderzoek en wetenschappelijke kennis. EBP kan bijdragen aan innovatie en kwaliteit in de politiepraktijk. Deze bijdrage zoomt met name in op interventieonderzoek, waarbij politieprofessionals en politiewetenschappers samenwerken om problemen te identificeren en alternatieve interventies te verkennen en te evalueren. Zij introduceren “EMMIE”, een raamwerk dat helpt bij het structureren van bewijs voor politie-interventies. EMMIE staat voor Effect, Mechanism, Moderators, Implementation en Economics. Dit raamwerk biedt een systematische manier om alle relevante aspecten van een interventie te evalueren en helpt bij het nemen van weloverwogen beslissingen. Hoewel EBP tijdrovend of ingewikkeld kan lijken, vergroot het de kans op succesvolle interventies en helpt het voorkomen dat beslissingen worden gebaseerd op ongefundeerde aannames of routine. Het vraagt om een goed samenspel tussen wetenschap en praktijk. In deze bijdrage beantwoorden de auteurs de vragen hoe de evidentie die nodig is voor EBP gevormd en samengevat kan worden, en wat dat vraagt van politieprofessionals en onderzoekers.

“*Doorwerking van wetenschappelijk onderzoek in politie en zorg – Handvatten voor onderzoekers om de effecten van onderzoek te vergroten*” is de vierde bijdrage, ditmaal van de hand van **Teun Meurs**¹³ en **Daan Andriessen**¹⁴. Zij stellen zich de vraag in welke mate onderzoek al dan niet “doorwerkt” in de beroepspraktijk en het onderwijs. De auteurs merken dat onderzoekers de laatste jaren naar manieren op zoek gaan om voor, tijdens en na een onderzoek, de doorwerking ervan te bevorderen. En inmiddels begint een aantal belangrijke bestanddelen van een op doorwerking gerichte onderzoekspraktijk zich af te tekenen: een gearticuleerd praktijkvraagstuk als uitgangspunt, het betrekken van stakeholders uit verschillende domeinen, een participatieve onderzoeksmethode en een duidelijke afnemer. Een logische vervolgvraag is hoe deze bestanddelen kunnen worden vertaald naar een systematische werkwijze waarmee onderzoekers doorwerking kunnen stimuleren. Zij presenteren in hun bijdrage een model dat onderdeel zou kunnen uitmaken van een dergelijke systematische aanpak, met name het Practice-based Research Impact Model for Evaluation (PRIME-model).

⁹ Mieke Struik is senior onderzoeker, Team Analyse & Onderzoek, DRIO, eenheid Den Haag.

¹⁰ Valérie Peeck is onderzoeker, Team Analyse & Onderzoek, DRIO, eenheid Amsterdam.

¹¹ Vana Hutter is verbonden aan het Nederlands Studiecentrum Criminaliteit en Rechtshandhaving (NSCR) en de Vrije Universiteit Amsterdam.

¹² Stijn Ruiter is verbonden aan het Nederlands Studiecentrum Criminaliteit en Rechtshandhaving (NSCR) en de Vrije Universiteit Amsterdam.

¹³ Teun Meurs is lector Gebiedsgebonden politiewerk, Politieacademie.

¹⁴ Daan Andriessen is lector Onderzoekend vermogen, Hogeschool Utrecht.

Mieke Struik, Maud van Bavel¹⁵ & Sandra ter Woerds¹⁶ hun bijdrage gaat onder de titel “*Wetenschappers op de werkvloer: de interne politieonderzoeker als verbinder tussen wetenschap en praktijk*”. Zij vertrekken van de vaststelling dat binnen diverse eenheden en diensten van de politie, van operationeel tot strategisch niveau, grote behoefte bestaat aan wetenschappelijke kennis. De politie doet hierbij zowel een beroep op de wetenschap (Universiteiten, hogescholen) en externe onderzoeksbureaus als de politieacademie en interne politieonderzoekers. In het politieonderzoekslandschap zijn de interne politieonderzoekers werkzaam binnen diverse eenheden echter minder zichtbaar. In dit artikel wordt hun bijdrage aan de kennisopbouw voor de politiewetenschap aan de hand van voorbeelden inzichtelijk gemaakt. Vervolgens pleiten de auteurs voor meer synergie en samenwerking tussen de diverse soorten politieonderzoekers.

Het zesde artikel in dit themanummer is van de hand van **Sven Hamelink, Mark Wiebes, Kirsten Hehemann¹⁷** en draagt de titel “*Van state-of-the-art onderzoek naar operatie*”. In dit artikel starten de auteurs van de vaststelling dat we in een tijd leven waarin geopolitieke en technologische ontwikkelingen tot uitdagingen leiden voor het voortbestaan van organisaties. Denk bijvoorbeeld aan de ingrijpende informatierevolutie, of de “tovenaarij” van quantum technologie. Deze ontwikkelingen bieden kansen om het werk efficiënter en effectiever te maken, maar brengen ook nieuwe dreigingen en risico’s met zich mee. Of de politie wil of niet, ze zal om moeten gaan met nieuwe technologieën en werkwijzen. Dit artikel geeft voorbeelden van enkele van deze ontwikkelingen, de betekenis ervan voor de politie, schetst enkele van de problemen die de implementatie van nieuwe kennis bij de politie belemmeren, en geeft aan wat wordt gedaan om bij te dragen aan de toekomstbestendigheid. Om in te kunnen spelen op de snel veranderende technologische omgeving moet de politie (meer) investeren in een cultuur van innovatie, in het snel aangaan van strategische samenwerkingen, experimenteren met nieuwe technologie, werken aan het leervermogen van de organisatie en verbindend leiderschap.

Het daaropvolgende stuk handelt over de Belgische situatie. Het is van de hand van **Willy Bruggeman** en gaat onder de titel “*Politie en Wetenschap in België*”. In deze bijdrage wordt de band tussen wetenschap en politie onderzocht en wordt toegelicht wat ‘evidence based politie’ juist betekent. Verder zoomt de bijdrage in op instellingen in België die de band tussen politie en wetenschap bevorderen. In tweede instantie wordt de situatie in Nederland in vogelvlucht onder de loep genomen. Deze bijdrage heeft veel aandacht voor het politieonderwijs waar nog grote tekorten worden vastgesteld. Het besluit schetst dat er nog veel werk aan de winkel is. Ook ten aanzien van de beleidsmaker bestaan grote verwachtingen om de band tussen politie en wetenschap te structureren, te financieren en een grotere rol toe te dichten.

Navolgende bijdrage is van **Bob Hoogeboom¹⁸**. Het gaat om een opiniebijdrage, getiteld “*Krabben aan de oppervlakte*”. De auteur gaat uit van de gedachte dat het wetenschappelijk discours al te dikwijls onderhevig is aan nieuwssoortige begrippen, die op een mum van tijd alweer vervangen worden door nieuwe buzz-words. Hij keert terug in de tijd en

¹⁵ Maud van Bavel is onderzoeker, Team Analyse & Onderzoek, DRIO, eenheid Amsterdam.

¹⁶ Sandra ter Woerds is onderzoeker, Team Analyse & Onderzoek, DRIO, eenheid Amsterdam.

¹⁷ Sven Hamelink, Mark Wiebes en Kirsten Hehemann zijn verbonden aan de Directie Strategie en Innovatie van de Staf Korpsleiding van de Politie Nederland.

¹⁸ Prof. dr. Bob Hoogeboom is hoogleraar *Forensic Business Studies* aan Nyenrode Business Universiteit.

noemt zes onderwerpen die volgens hem te weinig aan bod zijn gekomen, met name (1) de politieke functie van de politie; (2) functioneel “niets doen”; (3) noodhulp; (4) gewelds(-beheersing); (5) misdaadbestrijding; en (6) het sociale weefsel. Hoogebloom sluit af met enkele opmerkingen over de verdere instrumentalisering van de relatie wetenschap en politie in het huidige politieke klimaat.

Het laatste artikel, “*It Takes Two to Tango*”, is geschreven door **Monica den Boer** en **Joery Matthys**¹⁹. Zij stellen vast dat de relatie tussen politie en wetenschap al op vele meer en minder verbloemende manieren is beschreven. In wetenschappelijke artikelen werd gesproken over een spanningsvolle verhouding of over een soms moeilijke relatie tussen oude geliefden. Op soms neerbuigende wijze werden in het verleden al eens vergelijkingen gemaakt met een dovemansgesprek tussen de echte wereld en de ivoren toren. In dit artikel wordt de relatie tussen politie en wetenschap in Nederland verder uitgediept. De auteurs vertrekken vanuit een beschouwing van de recente literatuur, die tot het besluit leidt dat tegenwoordig in Nederland sprake is van een spanningsveld waar overheid en politie de wetenschap willen instrumentaliseren (beleidsonderzoekstraditie), terwijl bij de wetenschap onafhankelijkheid voorop staat (kritische onderzoekstraditie). Dit verhult echter de grote complexiteit van de politiewetenschappelijke arena. Om dat beter te kunnen duiden, is het nodig een overzicht te geven van de Nederlandse instellingen waar de onderzoeksimpulsen vandaan komen, de leidende onderzoeksagenda’s voor politieonderzoek in Nederland, en de onderzoeksonderwerpen die de meeste aandacht krijgen van individuele onderzoekers. De auteurs eindigen met een voorstel om de relatie tussen politie en wetenschap te zien als een spectrum, en niet als een keuze tussen twee mogelijkheden.

Dit Cahier Politiestudies wordt afgesloten met twee boekbesprekingen. Twee boeken overigens die meteen de band tussen politie en wetenschap ten volle illustreren. **Peter van Os**²⁰ recenseert het PhD van Ivo van Duijneveldt (2024), *De maatschappelijke integratie van de politie*. **Marcel Pheijffer**²¹ duikt in tweede instantie in het boek van Thom Snaphaan, Manon Kostense & Teun van Ruitenburg (2023), *Financial Crime Scripting. Inzicht in winstgedreven criminaliteit*.

Bibliografie

ADANG, O. (2022). De valse belofte van evidence based policing. Reactie op artikel van Stijn Ruiter en Ronald van Steden. *Tijdschrift voor de Politie*, 2022 (3), p. 42-45.

BACON, E., WILLIAMS, M. D., & DAVIES, G. (2020). Coopetition in innovation ecosystems: A comparative analysis of knowledge transfer configurations. *Journal of business research*, 115, 307-316.

BENNET, G. & JESSANI, N. (Eds.) (2011). *The Knowledge Translation Tool-Kit. Bridging the know-do gap. A resource for researchers*. New Delhi: Sage.

¹⁹ Prof. dr. Monica den Boer en dr. Joery Matthys maken deel uit van het Team Politiestudies, Universiteit Leiden.

²⁰ Peter van Os is oud-Commissaris van Politie in Nederland.

²¹ Prof. dr. Marcel Pheijffer is Hoogleraar Accountancy, Nyenrode Business Universiteit, en hoogleraar Forensische Accountancy, Universiteit Leiden.

- BETTS, P. R. (2022). Governing the silence: the institutionalisation of evidence-based policing in modern Britain. *Justice, Power and Resistance*, 5(1-2), 9-27.
- BRADLEY, D. & NIXON, C. (2009). Ending the 'dialogue of the deaf': evidence and policing policies and practices. An Australian case study. *Police Practice and Research*, 10: 5-6, 423-435.
- BRONITT, S. (2013) Beyond 'Dialogues of the Deaf': re-imagining policing and security research for policy and practice. In: Bammer, G. *Disciplining Interdisciplinarity: Integration and Implementation Sciences for Researching Complex Real-World Problems*. Canberra: The Australian National University Press, 381-388.
- DE PAEPE, J., & EASTON, M. (2022). Samenwerking tussen politie en wetenschap. *Tijdschrift voor de Politie*, (1), 24-28.
- DE PAEPE, J. MATTHYS, J. & BAKKER, E. (2023). Politiestudies in Nederland; een terugblik, de actuele stand van zaken en toekomstperspectief. *Tijdschrift voor Veiligheid* 2023 (22) 2.
- EASTON, M., & BISSCHOP, L. (2013). Comparative perspectives on the policing-science nexus. In P. Ponsaers & L. Gunther Moor (Eds.), *De Deinzer Scheepsalmanak : verslag van de conferentie "Tides and currents in police theories" op 12 en 13 december 2012 in Deinze* (pp. 70-87). Den Haag, The Netherlands: Centrum voor Politiestudies; Stichting Maatschappij en Veiligheid.
- EASTON, M. (2010). Politieonderzoek in het vizier. Reflecties vanuit het Centrum voor Politiestudies. In W. Bruggeman, E. Devroe, & M. Easton (Eds.), *Evaluatie van 10 jaar politiehervorming: Terugkijken in het verleden en vooruitkijken in de toekomst* (vol. 4, pp. 195-211). Maklu.
- EASTON, M. (2012). Ode aan een bruggenbouwer. In E. Devroe, L. Pauwels, A. Verhage, M. Easton, & M. Cools (Eds.), *Tegendraadse criminologie: liber Amicorum Paul Ponsaers* (pp. 225-243). Antwerpen: Maklu.
- EASTON, M., & DE VLIAGER, S. (2018). Belgian reflections on the dialogue of the deaf. *European Journal of Policing Studies*, 5(3), 36-54.
- EASTON, M., & PAEPE, J. DE. (2022). Partnerschappen tussen politie en wetenschap in België: fragiele allianties? *Panopticon*, 43(1), 68-85.
- EASTON, M. (2023). De rol van verbindingen tussen politie en wetenschap in Evidence-Based Policing. In J. Terpstra & R. Salet (Eds.), *Evidence-based policing: bouwstenen voor een debat in Nederland* (pp. 175-199). Den Haag: Politie & Wetenschap.
- ENGELS, R.S. & HENDERSON, S. (2013). Beyond rhetoric: establishing police-academic partnerships that work. In J.M. Brown (Ed.), *The future of policing* (pp. 217-236). London: Routledge.
- FEYS, Y., VERHAGE, A., & STEVENS, A. (2022). Framing Belgian police research: an exploration of scoping reviews regarding police decision-making in terms of topics, methodology and literature characteristics – toward a research agenda. *Policing: An International Journal of Police Strategies & Management*, 45(2), 365-381.
- FYFE, N.R. (2018). Police research, evidence-based policing and police-academic partnerships in national jurisdictions. In M. den Boer (Ed.) *Comparative Policing from a Legal Perspective* (pp. 407-422). Cheltenham: Edward Elgar.

- HUEY, L., & MITCHELL, R. J. (2016). Unearthing hidden keys: Why pracademics are an invaluable (if underutilized) resource in policing research. *Policing: A Journal of Policy and Practice*, 10(3), 300-307.
- JOHNSTON, L. & SHEARING, C. (2009). From a 'dialogue of the deaf' to a 'dialogue of listening': towards a new methodology of policing research and practice. *Police Practice and Research*, 10: 5-6, 415-422.
- MACDONALD, B. (1987) *Research and action in the context of policing: An analysis of the problem and a programme proposal*. Unpublished manuscript commissioned by the Police Foundation of England and Wales.
- MARKS, M., WOOD, J., ALI, F., WALSH, T. & WITBOOI, A. (2009). Worlds Apart? On the Possibilities of Police/Academic Collaborations. *Policing, A Journal of Policy and Practice*, 4 (2), 112-118.
- MURJI, K. (2010). Introduction: Academic–Police Collaborations—Beyond ‘Two Worlds’, *Policing: A Journal of Policy and Practice*, Volume 4, Issue 2, 2010, Pages 92-94.
- NOGALA, D. (2024). Windows into Silos and Skybridges in between – Efforts towards a European Police Science. In Fernandes, R. & Machado, P. (Eds.). *40 anos de Ciências Policiais em Portugal*, pp. 555-581. ICPOL.
- NOGALA, D., FEHÉRVÁRY, J., JASCHKE, H-G. & DEN BOER, M. (Eds.). (2017). Police Science and Police Practice in Europe. *European Police Science and Research Bulletin*, Special Conference Edition Nr. 2. CPOL.
- PONSAERS, P. (2010). De verhouding politie – wetenschappelijk onderzoek. Kritische evaluatie van 25 jaar politieonderzoek in Europa en de Angelsaksische wereld. In Bruggeman, W., Devroe, E. & Easton, M. (Eds.). *Evaluatie van 10 jaar politiehervorming: Terugkijken in het verleden en vooruitkijken in de toekomst*, pp. 131-150. Maklu.
- PONSAERS, P., TANGE, C. & VAN OUIRIVE, L. (Eds.). (2009). *Regards sur la police – Insights on police, Un quart de siècle de recherche sur la police en Europe et dans le monde anglo-saxon – Quarter of a century research on police in Europe and the anglo-saxon world*. Bruylant.
- REENEN, P. VAN (2020). *De stand van politie research. Inventarisatie en perspectieven*. Den Haag: Politie & Wetenschap.
- REENEN, P. VAN (2023). De beheerste politiewetenschappen. Tien jaar Nationale Politie en wetenschap. In Hoorn, J. van & Bavel, M. van (red.). *Onze politie in een kwetsbare rechtsstaat*. P. 319 – 336. Antwerpen/ 's-Hertogenbosch: Gompel & Svacina.
- RUITER, S., & VAN STEDEN, R. (2022). Politiewerk met bewijskracht. Tijdschrift voor de politie, 2022(1), 6-10.
- SALET, R. (2023) Inleiding: naar een debat in Nederland over Evidence-Based policing. Terpstra, J. & Salet, R. (Eds.). *Evidence-based policing. Bouwstenen voor een debat in Nederland*. pp. 13-17. Den Haag: SDU, Den Haag: Politie & Wetenschap.
- SCHAAP, D. & TERPSTRA, J. (2020). *Hoger onderwijs voor de politie. Een onderzoek in Noorwegen, Noordrijn-Westfalen en Finland*. Nieuwegein: Politie, landelijke portefeuille GGP, Nijmegen: Radboud Universiteit.

SHEPTYCKI, J. (2017). Liquid modernity and the police métier; thinking about information flows in police organisation. *Global Crime*, 18(3), 286-302.

STRUDWICK, K., JOHNSON, L., & DYER, P. (2024). Collaborative working and building partnership: Bringing the two worlds together. *The Police Journal*, 97(1), 41-55.

TERPSTRA, J. & SALET, R. (Eds.) (2023). *Evidence-based policing. Bouwstenen voor een debat in Nederland*. Den Haag: SDU, Den Haag: Politie & Wetenschap.

TERPSTRA, J. (2023). Evidence-Based Policing. Overzicht en kritiek. Terpstra, J. & Salet, R. (Eds.). *Evidence-based policing. Bouwstenen voor een debat in Nederland*. pp. 19-110. Den Haag: SDU, Den Haag: Politie & Wetenschap.

THACHER, D. (2001). Policing is not a treatment: Alternatives to the medical model. *Journal of Research in Crime and Delinquency*, 38(4), 387-415.

VAN DER VIJVER, K. (2010). De toekomst van het politieonderzoek. In: Bruggeman, W., Devroe, E. & Easton, M. (eds.). *Evaluatie van 10 jaar politiehervorming*. Panopticon Libri, nr.4: 211-228, Antwerpen: Maklu.

VERHAGE, A. (2020). Different worlds: police, police research, and policy in Belgium. In T. Daems & S. Pleysier (Eds.), *Criminology and democratic politics* (pp. 241-260). Routledge.

YU, H. H. (2020). Effective academic–practitioner collaboration on gender research in federal law enforcement: the value of a coproduction process. *International Review of Administrative Sciences*, 86(3), 567-581.